

A ב"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף לו of מסכת נזיר.
Some of the topics we will learn about include:

היתר מצטרף לאיסור

One only receives מלקות for eating אסור if he eats the minimum required amount, usually a כזית, the volume of an olive. The Gemara discusses whether permitted food can combine with the איסור to reach the required minimum. There are opinions that this is possible regarding the איסור for a Nazir to drink wine, the איסור to burn leaven on the מזבח, and אכילת חמץ בפסח.

Through its discussion, the Gemara also references the following important ideas:

ביטול ברוב

אסור can be nullified מדאורייתא, in the simple majority of a 2:1 ratio of היתר. The רבנן allow nullification only in larger proportions, such as the 100:1 ratio for תרומה.

טבול יום

After a טמא immerses in a מקוה he has the status of a טבול יום until nightfall, and still has some degree of טומאה.

כדי אכילת פרס

One is liable for eating אסור even if he doesn't eat it all at once, as long as the entire כזית was consumed within the time it takes to eat a פרס, half of a standard loaf of wheat-bread.

בטלה דעתו אצל כל אדם

Regarding Halachah we define normal behavior by what the majority of people do. The behavior of an individual who acts differently is considered an aberration and one is not חייב for an abnormal act.

A

היתר מצטרף לאיסור

ביטול ברוב

טבול יום

כדי אכילת פרס

בטלה דעתו

אצל כל אדם

1 So let's review...

The Mishnah on דף ל"ד cited the opinion of רבי עקיבא:
אפילו שרה פיתו בין ויש בה כדי לצרף כזית חייב
If a Nazir eats bread soaked in wine, the bread contributes
towards the כזית, the minimum volume required for חיוב
מלקות.

The Gemara now elaborates on this Halachah.

א"ר אבהו אמר רבי יוחנן
כל איסורין שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור
חוץ מאיסור נזיר שהרי אמרה תורה משרת

Ordinarily, to be חייב מלקות for a transgression, one must
eat a full כזית consisting of the איסור alone. However, if a
Nazir eats a כזית of bread soaked in wine, even though
there is less than a כזית of wine in the bread, he is liable for
his transgression. This is because, in reference to a Nazir,
the Torah writes;

וכל משרת ענבים לא ישתה

One may not drink wine that was absorbed into something
else.

Obviously, as תוספות explains;

אי איכא כזית מיין לחודיה קרא למה לי

One is liable for drinking the שיעור of wine regardless of
whether he drinks it alone or soaked in bread; clearly the
Torah's intention is to teach

היתר מצטרף לאיסור

The permitted bread is combined with the forbidden wine
to achieve the minimum required volume.

2 Similarly,

זעירי אמר אף שאור בבל תקטירו

One also transgresses the איסור to burn חמץ on the מזבח in
the same manner. If one burns one כזית comprised of both
חמץ and מצה he is liable, even though the חמץ by itself is
not a כזית.

The Gemara points out

כמאן כרבי אליעזר דדריש כל

This is in the accordance with the opinion of רבי אליעזר.

The Pasuk says;

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו

And the ברייתא derives from here

אין לי אלא כולו מקצתו מנין ת"ל כל

There is a איסור to burn a כזית of שאור, even if it is not the
complete קומץ. According to רבי אליעזר this is learned from
the extra word כל, and so the superfluous phrase כי כל
teaches us

היתר מצטרף לאיסור

The רבנן, however, דלא דרשי כל, do not view the word 'כל'
as extra, and so they learn the חצי קומץ of איסור from the
phrase כי כל, and therefore they do not have a source for
היתר מצטרף לאיסור.

1

רבי עקיבא

אפילו שרה פיתו בין
ויש בה כדי לצרף כזית - חייב

If a Nazir eats bread soaked in wine,
the bread contributes towards the כזית

א"ר אבהו אמר רבי יוחנן

כל איסורין שבתורה - אין היתר מצטרף לאיסור

חוץ מאיסור נזיר

שהרי אמרה תורה "משרת"

היתר
מצטרף
לאיסור

וכל משרת ענבים
לא ישתה

אי איכא כזית
מיין לחודיה
קרא למה לי
?

2

זעירי אמר

אף שאור בבל תקטירו

If one burns one כזית comprised of
both שאור and מצה he is liable
even though the חמץ by itself is not a כזית

כמאן

כרבי אליעזר דדריש "כל"

כי

There is a איסור
to burn a כזית of
שאור even if it is not
the complete קומץ

כל שאור
וכל דבש
לא תקטירו

אין לי אלא כולו
מקצתו מנין?
ת"ל

היתר מצטרף לאיסור

רבנן דלא דרשי "כל"

Do not view the word "כל" as extra
and so they learn the חצי קומץ of איסור
from the phrase "כי כל"

היתר מצטרף לאיסור

3 The Gemara asks,
 אי הכי לענין חמץ נמי
 We should learn from the word כל in the Pasuk
 כל מחמצת לא תאכלו
 כל מחמצת לא תאכלו
 היתר מצטרף לאיסור regarding חמץ as well?
 The Gemara answers
 אין הכי נמי
 Indeed this is the Halachah; and the reason זעירי spoke
 specifically of the איסור of תקטירו was
 לאפוקי מאביי דאמר יש הקטרה בפחות מכזית
 To refute the opinion of אביי who says that one is liable for
 burning less than a כזית; Since, זעירי says that the היתר can
 contribute to the כזית;
 קמ"ל דאין הקטרה פחות מכזית
 He clearly requires a full כזית.

3

אי הכי לענין חמץ נמי
 כל מחמצת לא תאכלו
 היתר מצטרף לאיסור
 Regarding חמץ as well?

אין הכי נמי
 היתר מצטרף לאיסור - איסור חמץ

However שאור בל תקטירו זעירי spoke about
 לאפוקי מאביי
 דאמר יש הקטרה בפחות מכזית
 קמ"ל דאין הקטרה פחות מכזית

4 So, we have three איסורים to which the principle of היתר
 מצטרף לאיסור applies:
 איסור יין לנזיר
 שאור בבל תקטירו
 איסור אכילת חמץ

4

היתר מצטרף לאיסור

איסור	שאור	איסור
אכילת	בל	יין
חמץ	תקטירו	לנזיר

5 The Gemara now quotes a ברייתא that seems to indicate that we apply the principle of לאיסורו היתר מצטרף לאיסורו regarding other איסורים as well:

המקפה של תרומה והשום והשמן של חולין

A cooked cereal made from grains of תרומה that was flavored with garlic and oil of חולין;

ונגע טבול יום במקצתן פסל את חולין

If a יום טבול touches part of it, the entire portion may not be eaten, because it's considered one entity of תרומה, since the majority of it is תרומה.

However, in the reverse case;

מקפה של חולין

והשום והשמן של תרומה

A cereal of חולין that was flavored with garlic and oil of תרומה;

ונגע טבול יום במקצתן

לא פסל אלא מקום מגעו

פסול is טבול יום that was touched by the יום טבול.

Now, והוינן בה, the question was raised,

מקום מגעו אמאי פסול

Why doesn't the garlic and oil of תרומה become nullified in the majority of חולין? After all, as תוספות explains,

מדאורייתא חד בתרי בטיל

תרומה becomes nullified in a majority of חולין according to the Torah.

והא דתרומה בחד ומאה

דרבנן הוא

The requirement of a 100:1 ratio to nullify תרומה, is only מדרבנן?

6 And יוחנן ר' answered this question,

הואיל וזר לוקה עליה בכזית

Since the תרומה retains its status regarding the איסור to be eaten by a non-Kohein; therefore, as רש"י explains,

לגבי טומאה נמי שם תרומה עלה

It also retains its status somewhat regarding תרומה; and yet לא חמירא כתרומה עצמה ליפסול חולין

It is treated more leniently than real תרומה, and only the part actually touched becomes פסול.

Now, since the תרומה is only a small percentage of the mixture, the Gemara assumes that the only way to be חייב מלקות for eating a full כזית is if מצטרף לאיסורו; thus demonstrating that this principle IS applied universally?

ברייתא:

<p>מקפה של חולין והשום והשמן של תרומה Cereal made from grains of חולין flavored with garlic and oil of תרומה</p> <p>ונגע טבול יום במקצתן לא פסל אלא מקום מגעו</p>	<p>המקפה של תרומה והשום והשמן של חולין Cereal made from grains of תרומה flavored with garlic and oil of חולין</p> <p>ונגע טבול יום במקצתן פסל את חולין</p>
---	--

מקום מגעו אמאי פסול
מדאורייתא חד בתרי בטיל
וכא דתרומה בחד ומאה - דרבנן הוא ?
וכיון כה

ר' יוחנן

הואיל וזר לוקה עליה בכזית
Since the תרומה retains its status regarding the איסור to be eaten by a non-Kohein לגבי טומאה נמי שם תרומה עלה לא חמירא כתרומה עצמה ליפסול חולין
Only the part actually touched becomes פסול

?

Now, since the תרומה is only a small part of the mixture, the Gemara assumes that the only way to be חייב מלקות for eating a full כזית is if מצטרף לאיסורו thus demonstrating that this principle is applied universally?

7 The Gemara answers
 מאי כזית דאיכא בכדי אכילת פרס
 There is enough תרומה in the mixture that he can manage to eat a full כזית of the תרומה itself within פרס כדי אכילת פרס, the amount of time it takes to eat half a standard loaf of wheat bread.
 And the Gemara confirms
 ואכילת פרס דאורייתא היא
 This principle is indeed התורה מן that one is liable for eating a כזית of איסור during this time period.

7

ל' יומון
הואיל וזר לוקה עליה בכזית
 מאי כזית
דאיכא כזית בכדי אכילת פרס
 The amount of time it takes to eat half a standard loaf of wheat bread
 ואכילת פרס דאורייתא היא

8 איי questions this principle from three sources:
 First,
 אי הכי אמאי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בכוחה הבבלי
 Why would the רבנן hold that there is no מלקות for eating the כותה dip, which clearly contains a כזית of חמץ within each פרס of dip?
 answers
 אי דקא שריף ליה מישרף
 בטלה דעתו אצל כל אדם
 It is not normally eaten straight - and if he does, he would not be liable for eating a כזית in this manner, because his behavior is considered an aberration and one is not חייב for abnormal eating.
 אי מישטר קא שטר
 לא משכחת כזית בכדי אכילת פרס
 And when eaten slowly as a dip one does not consume a כזית in this time frame.

8

אי הכי אמאי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר בכוחה הבבלי
 Which clearly contains a כזית of חמץ within each פרס of dip

רב דאי

אי דקא שריף ליה מישרף
 בטלה דעתו אצל כל אדם
 his behavior is considered an aberration

אי מישטר קא שטר
 לא משכחת כזית בכדי אכילת פרס
 When eaten as a dip one does not consume a כזית in this time frame

אבי

שתי מדוכות
 אחת של תרומה ואחת של חולין
 Two mortars, one containing תרומה and the other חולין;
 ולפניו שתי קדירות
 אחת של תרומה ואחת של חולין
 ונפלו אלו לתוך אלו
 And תרומה fell into one these two containers, and חולין into the other;
 שתיהן מותרות
 שאני אומר חולין לתוך חולין נפלו
 ותרומה לתוך תרומה נפלה
 We assume that the תרומה fell into the מדוכה of תרומה, and everything remains status quo.
 Similarly,
 שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין
 If תרומה and חולין get mixed into baskets of תרומה and חולין, we say אומר שאני, and assume that the תרומה ended up in the basket of תרומה.

אחת של תרומה - ואחת של חולין
 ולפניו שתי קדירות
 אחת של תרומה - ואחת של חולין
 ונפלו אלו לתוך אלו
 לתיקא מותרות
 ומדוכה לתוך תרומה נפלה
 ונפלו לתוך חולין נפלו

